

"Hans Hedtoft" – når det utænkelige sker

Da tiden frøs

I havet udfor Kap Farvel, Grønlands sydligste punkt, indtraf for snart 50 år siden, danmarkshistoriens største og mest omtalte skibsforslis. Under ekstreme vind- og isforhold, forsøgte det nybyggede ishavsskib "Hans Hedtoft" at forcere elementernes rasen. Skibet var på vej mod København, på den sidste del af en jomfrurejse der havde været en kæmpe succes. Nu resterede kun turen over det øde og kolde Atlanterhav, inden skib og besætning atter kunne modtage sin velfortjente hyldest i København. På broen havde den Kongelige Grønlandske Handels flagskipper P. Rasmussen kommandoen, med ansvar for skib, last og de øvrige 94 ombordværende. Et langt liv til søs havde givet ham uovertrufne færdigheder i sejlads i disse dele af arktis. Men alt dette til trods og med et helt nyt skib, der havde alle datidens mest moderne hjælpemidler til rådighed, mødte Rasmussen og alle ombordværende sin skæbne, sent om aftenen den 30. januar 1959. Et S.O.S. indløb fra skibet, der kunne berette at det havde ramt et isbjerg og var blevet slået læk. Herefter mistede skibet evnen til at bruge radioen og det sidste man hørte fra skibet var telegrafsignalet "...vi synker langsomt...". Herefter hørtes intet. Det utænkelige var sket. Hans Hedtoft var sunket og havde hverken efterladt sig nogle overlevende eller nogle spor, der kunne føre til en nærmere opklaring af hvor skibet præcist var sunket.

Dataindsamling og analyse kan lede til skibets sidste hvilested

Alt dette er nu snart 50 år siden. Spørgsmålene omkring årsagen til forliset og hvor skibet sank, er stadig ubesvarede. Men interessen for Hans Hedtofts forlis har aldrig været større. Og ønsket om at få besvaret de åbne spørgsmål er højere end nogensinde. Siden 2003 har Hans Hedtoft Gruppen arbejdet på at sikre finansieringen til at gennemføre den første seriøse eftersøgning af vraget. Arbejdet har fra start, været koordineret og afstemt med Pårørendegruppen Efter Hans Hedtofts forlis 1959, der støtter ekspeditionsplanerne. Thomas de Richelieu og Claude Enoch fra Hans Hedtoft Gruppen har også opnået anerkendelse, støtte og opbakning fra det officielle Grønland, der har udvist stor interesse for at få dokumenteret forliset og få afsluttet dette vigtige historiske kapitel. Muligheden for at finde frem til vraget og få fortalt historien til ende, er nemlig til stede ved at stykke historiske informationer sammen del for del. Claude Enoch har bl.a. analyseret en lang række historiske data fra Danmarks Meteorologiske Institut (DMI), der støtter ekspeditionsplanerne. Disse informationer har gruppen kombineret med beregninger om bl.a. skibets dimensioner, vindflader og formodede skader. Ud fra en vurdering givet af Dansk Hydraulisk Institut (DHI), har gruppen regnet sig frem til et afgrænset område, hvor skibet efter al sandsynlighed er sunket. Gruppen mener derfor at der er gunstige muligheder for at finde vraget. Men det kræver at der bliver foretaget en dedikeret indsats på området, og at det ikke ender med endnu et halvhjertet forsøg.

Teknisk muligt at finde vraget

"Teknologisk og økonomisk er en ekspedition som denne bestemt indenfor rækkevidde. Det er mest af alt et spørgsmål om at ville og turde satse", siger Thomas de Richelieu. Denne udtalelse understøttes af det faktum, at der indenfor de seneste år, er blevet udført en række andre dybhavsekspeditioner, der har opereret under tilsvarende udfordrende forhold.

I 1999 lokaliseredes den amerikanske rumkapsel Liberty Bell 7 på 4.500 meters dybde i Atlanterhavet og i 2001 blev slagskibet HMS Hood lokaliseret på 3.000 meters dybde på bunden af Nordatlanten. Så sent som i år (2008) blev det australske krigsskib HMAS Sydney lokaliseret på 2.470 meters dybde udfør Australiens vestkyst. Fundet var til stor lettelse og glæde for de pårørende, der endelig fik vished om hvad der var sket. Eftersøgningen blev finansieret af den australske regering, der havde afsat 3,9 millioner australske dollars (ca. 16 millioner danske kroner) til at lokalisere vraget. Til sammenligning forventes vraget af Hans Hedtoft at ligge på ca. 1.700 meters dybde og at en eftersøgning, alt afhængig af omfanget, kan gennemføres for mellem 2-5 millioner danske kroner.

"Når man fra den danske stats side kan ofre flere hundrede millioner på en forskningsekspedition, der varer det meste af et år og som ingen knap nok kender til, så kunne man tilsvarende godt ønske sig at der blev afsat et, i sammenligning, ubetydeligt beløb til at løse gåden om Hans Hedtoft. Det ville varme hos så mange mennesker i både Danmark og Grønland. Staten ville høste en enorm kredit for deres velvillighed og for endelig at udvise respekt for de omkomne og de pårørende", fortsætter Claude Enoch.

Giver ikke op

Men selvom det, indtil videre, ikke har været muligt fra dansk hold at få den nødvendige opbakning, er tanken om at skrinlægge projektet meget fjernet. "Vi får af og til stillet spørgsmålet om ekspeditionsplanerne er opgivet og dertil er svaret hver gang et nej. Vi tænker på Hans Hedtoft og projektet hver dag og arbejder for sagen. Claude Enoch holder foredrag om Hans Hedtoft, og jeg arbejder fortsat på at få det økonomiske aspekt løst så vi kan realisere ekspeditionen. Pengene findes derude et sted. I Danmark er der bare lidt længere imellem de personer der har mod på at satse og begive sig ud på eventyr som disse. Jeg kan kun erindre erhvervsmanden Karsten Ree, som tidligere har udvist interesse for skibsvrag og støttet projekter af denne karakter. Sådan en entusiastisk person ville vi bestemt gerne have med på holdet, så ville drømmen måske gå i opfyldelse", slutter Thomas de Richelieu.

Kontakt og yderligere informationer om Hans Hedtoft Gruppens ekspedition

Thomas de Richelieu
thomas@nolimitsdiving.dk
www.hanshedtoft.dk

Claude Enoch
enoch@oz1pf.dk